

สาระสำคัญของมูลนิธิ

๑. มูลนิธิ

มูลนิธิเป็นนิติบุคคลอีกรูปแบบหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและเป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นเพื่อถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอันได้รับมาโดยการจัดสรรให้เป็นของมูลนิธิหรือได้รับบริจาคเพิ่มเติมในภายหลัง โดยกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนว่าวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของมูลนิธิ จะต้องเป็นไปเพื่อการกุศล สาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่น โดยมิได้มุ่งหาผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน และจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือไม่เป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ มูลนิธิมีคณะกรรมการเป็นผู้แทนนิติบุคคล และคณะกรรมการจะต้องดำเนินกิจการของมูลนิธิให้เป็นไปตามที่มีกฎหมายและข้อบังคับของมูลนิธิกำหนดไว้ มูลนิธิแตกต่างกับสมาคมตรงที่มูลนิธินั้นไม่มีสมาชิกและไม่มีที่ประชุมใหญ่สมาชิก ฉะนั้น จึงไม่มีการกำกับดูแลจากภายในอย่างกรณีของสมาคม คงมีแต่การควบคุมจากภายนอกโดยรัฐ โดยนายทะเบียนมูลนิธิ หรือโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเท่านั้น

มูลนิธิเมื่อจดทะเบียนแล้วจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล สามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่จัดสรรให้แก่มูลนิธิได้ และถือว่ามูลนิธิเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนเป็นมูลนิธิเป็นต้นไป (มาตรา ๑๒๑ วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) แต่มูลนิธิจะใช้สอยหรือหาดอกผลจากทรัพย์สินนั้นได้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ

๒. การจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ

ในการขอจดทะเบียนมูลนิธินั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติถึงรายการที่ต้องมีในคำขอจดทะเบียนมูลนิธิ ซึ่งตามมาตรา ๑๑๔ ได้บัญญัติว่า การขอจดทะเบียนมูลนิธินั้น ให้ผู้ขอจัดตั้งมูลนิธิยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิจะตั้งขึ้น ในคำขออย่างน้อยต้องระบุเจ้าของทรัพย์สินและรายการทรัพย์สินที่จะจัดสรรสำหรับมูลนิธิ รายชื่อ ที่อยู่และอาชีพของผู้จะเป็นกรรมการของมูลนิธิทุกคน พร้อมกับแนบข้อบังคับของมูลนิธิมากับคำขอด้วย ประกอบกับกฎกระทรวง ว่าด้วยการจดทะเบียนมูลนิธิ การดำเนินกิจการ และการทะเบียนมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๓ กำหนดว่า ให้ผู้ที่ประสงค์จะขอจัดตั้งมูลนิธิยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิตามแบบ ม.น.๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิจะจัดตั้งขึ้น โดยในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานเขต ส่วนในจังหวัดอื่นให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอ ดังนั้นในส่วนของการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนว่าให้จดทะเบียนต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิ จะจัดตั้งขึ้น เนื่องจากในข้อบังคับจะต้องบอกด้วยว่ามูลนิธิจะมีที่ตั้งสำนักงานใหญ่อยู่ที่ใด จะมีสาขาด้วยหรือไม่ ถ้ามีที่ตั้งสำนักงานสาขาจะอยู่ที่ใด ทั้งนี้เพราะเกี่ยวข้องโดยตรงเรื่องภูมิสำเนาของนิติบุคคลกับอำนาจของนายทะเบียนมูลนิธิ จึงต้องรู้ว่าที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ของมูลนิธินั้นอยู่ในท้องที่ใดเสมอ

๓. การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการมูลนิธิ

ตามมาตรา ๑๑๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้ต้องแนบข้อบังคับไปพร้อมกับการยื่นคำขอจดทะเบียนมูลนิธิด้วย จึงทำให้ต้องมีข้อบังคับขึ้นก่อนที่จะมีการยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ และตามมาตรา ๑๑๒ (๕) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติให้ข้อบังคับของมูลนิธิต้องมีรายการเกี่ยวกับข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการของมูลนิธิ ได้แก่ จำนวนกรรมการ การตั้งกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการ ซึ่งตามมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติ ให้การแต่งตั้งกรรมการแทนผู้ที่ออกไปให้ทำได้ตามข้อบังคับกำหนดเท่านั้น ดังนั้น หากในข้อบังคับมูลนิธิได้กำหนดในกรณีดังกล่าวไว้แล้ว การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการมูลนิธิย่อมกระทำได้ และมูลนิธิต้องนำไปจดทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการมูลนิธิ (มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

ถ้าหากข้อบังคับมูลนิธิไม่ได้กำหนดในเรื่องการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการมูลนิธิไว้ คณะกรรมการมูลนิธิมีอำนาจที่จะแก้ไขเพิ่มเติมได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๔. การจดทะเบียนเลิกมูลนิธิ

เหตุเลิกมูลินิธินั้น กฎหมายบัญญัติถึงเหตุที่มูลนิธิต้องเลิกไว้หลายประการ ทั้งกรณีที่ต้องเลิกกันหากมีเหตุใดเหตุหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับเกิดขึ้นหรือกรณีที่มูลนิธิล้มละลาย รวมทั้งกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้เลิกมูลนิธิ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๓๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้

มาตรา ๑๓๐ มูลนิธิยอมเลิกด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เนื่องจากมาตรา ๑๑๒ มิได้กำหนดให้ต้องระบุเหตุเลิกมูลนิธิไว้ในข้อบังคับ ดังนั้น ข้อบังคับของมูลนิธิจะระบุถึงเหตุเลิกมูลนิธิไว้หรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ระบุไว้ว่าเหตุการณ์อย่างใดให้ถือเป็นเหตุเลิกมูลนิธิ ก็จะมีผลบังคับเมื่อเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น

(๒) ถ้ามูลนิธิตั้งขึ้นไว้เฉพาะระยะเวลาใด เมื่อสิ้นระยะเวลานั้น

อาจทำได้โดยระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของมูลนิธิซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้อบังคับ หรือจะกำหนดไว้ในข้อบังคับข้ออื่นของมูลนิธิอันว่าด้วยการเลิกมูลนิธิโดยตรงเลยก็ได้

(๓) ถ้ามูลนิธิตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใด และได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์สำเร็จบริบูรณ์แล้ว หรือวัตถุประสงค์นั้นกลายเป็นพันธวิสัย

(๔) เมื่อมูลนิธินั้นล้มละลาย

ตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

(๕) เมื่อศาลมีคำสั่งให้เลิกมูลนิธิตามมาตรา ๑๓๑

ในส่วนของการจดทะเบียนเลิกมูลนิธิ กฎหมายไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าให้แจ้งต่อนายทะเบียน ณ ท้องที่ใด ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒ บัญญัติแต่เพียงว่าเมื่อมูลนิธิมีเหตุต้องเลิกตามมาตรา ๑๓๐ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้ว ให้คณะกรรมการของมูลนิธิที่อยู่ในตำแหน่งขณะมีการเลิกมูลนิธิแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่มีการเลิกมูลนิธิ ในขณะที่กฎกระทรวง ว่าด้วยการจดทะเบียนมูลนิธิ การดำเนินกิจการ และการทะเบียนมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๔ การเลิกมูลนิธิ ข้อ ๑๕ กำหนดว่า การแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการของมูลนิธิที่อยู่ในตำแหน่งขณะมีการเลิกมูลนิธิแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนตามแบบ ม.น.๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังนั้น การจดทะเบียนเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนดังกล่าวจึงต้องตีความตามกฎหมายโดยอนุโลมตามนัยมาตรา ๑๑๔ ด้วยว่า การจดทะเบียนเลิกมูลนิธิจะต้องยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิตั้งขึ้นด้วย

๕. การจัดการทรัพย์สินของมูลนิธิที่เลิกแล้ว

เนื่องจากวัตถุประสงค์แต่แรกเริ่มของมูลนิธิตามมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้ว่าจะต้องเป็นไปเพื่อการกุศลสาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่น ฉะนั้น เมื่อต้องเลิกมูลนิธิแล้วทรัพย์สินที่เหลืออยู่จึงต้องจัดสรรให้แก่มูลนิธิหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลสาธารณะเช่นเดียวกัน ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๓๔ ได้กำหนดกรณีเมื่อเลิกมูลนิธิและมีการชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดจะต้องโอนทรัพย์สินนั้นให้แก่นิติบุคคลตามลำดับต่อไปนี้

๑. ต้องโอนให้แก่มูลนิธิหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๑๑๐ ตามที่ได้ระบุชื่อไว้ในข้อบังคับของมูลนิธิ

๒. ถ้าข้อบังคับไม่ได้ระบุชื่อมูลนิธิหรือนิติบุคคลดังกล่าวไว้ให้พนักงานอัยการ ผู้ชำระบัญชี หรือผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใด อาร้องขอต่อศาลให้จัดสรรทรัพย์สินนั้นแก่มูลนิธิหรือนิติบุคคลอื่นที่ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงที่สุดกับวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั้น

๓. ถ้าการจัดสรรทรัพย์สินดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ให้ทรัพย์สินของมูลนิธิตกเป็นของแผ่นดิน

ในส่วนของการจดทะเบียนเลิกมูลนิธิ กฎหมายไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าให้แจ้งต่อนายทะเบียน ณ ท้องที่ใด ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒ บัญญัติแต่เพียงว่าเมื่อมูลนิธิมีเหตุต้องเลิกตามมาตรา ๑๓๐ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้ว ให้คณะกรรมการของมูลนิธิที่อยู่ในตำแหน่งขณะมีการเลิกมูลนิธิแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่มีการเลิกมูลนิธิ ในขณะที่กฎกระทรวง ว่าด้วยการจดทะเบียนมูลนิธิ การดำเนินกิจการ และการทะเบียนมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๔ การเลิกมูลนิธิ ข้อ ๑๕ กำหนดว่า การแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง

ให้คณะกรรมการของมูลนิธิที่อยู่ในตำแหน่งขณะมีการเลิกมูลนิธิแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียน
ตามแบบ ม.น.๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังนั้น การจดทะเบียนเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนดังกล่าวจึงต้อง
ดีความตามกฎหมายโดยอนุโลมตามนัยมาตรา ๑๑๔ ด้วยว่า การจดทะเบียนเลิกมูลนิธิจะต้องยื่นคำขอต่อ
นายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิตั้งขึ้นด้วย

ที่มา : เอกสารประกอบการสอน ชุดวิชากฎหมายแพ่ง ๑ (นิติบุคคล : มูลนิธิ) โดย อาจารย์ธนวัฒน์ เนติโพธิ์
เรียบเรียงโดย : กลุ่มให้คำปรึกษาและร่างกฎหมาย สำนักกฎหมาย

ว่าด้วยการจดทะเบียนมูลนิธิ

การดำเนินกิจการ และการทะเบียนมูลนิธิ

พ.ศ. ๒๕๔๕^๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๖ (๑) (๔) และ (๕) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในมาตรา ๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในประมวลกฎหมายแพ่ง

และพาณิชย์

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการหรือข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ระดับ ๓ หรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายเป็นหนังสือให้ดำเนินการเกี่ยวกับมูลนิธิ

“ที่ว่าการอำเภอ” ให้ความหมายรวมถึง ที่ว่าการกิ่งอำเภอ

หมวด ๑

การยื่นคำขอจดทะเบียน

ข้อ ๓ ให้ผู้ที่ประสงค์จะขอจัดตั้งมูลนิธิยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิตามแบบ ม.น. ๑ ทำยกกฎกระทรวงนี้ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิจะจัดตั้งขึ้น โดยในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่น ณ สำนักงานเขต ส่วนในจังหวัดอื่นให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอ พร้อมทั้งหลักฐานดังต่อไปนี้ จำนวนสามชุด

(๑) รายชื่อเจ้าของทรัพย์สินและรายการทรัพย์สินที่จะจัดสรรสำหรับมูลนิธิ

(๒) รายชื่อ ที่อยู่ และอาชีพของผู้จะเป็นกรรมการของมูลนิธิทุกคน

(๓) ข้อบังคับของมูลนิธิ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๙๗ ก/หน้า ๑๘/๓๐ กันยายน ๒๕๔๕

(๔) ค้ำประกันว่าจะให้ทรัพย์สินแก่มูลนิธิของเจ้าของทรัพย์สินตาม (๑) ที่มีผลตามกฎหมาย

(๕) สำเนาพินัยกรรม ในกรณีที่มีการขอจดทะเบียนมูลนิธิหรือการจัดสรรทรัพย์สินสำหรับมูลนิธิตาม (๑) เกิดขึ้นโดยผลของพินัยกรรมนั้น

(๖) สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอื่นที่ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจออกให้ และสำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้านของบุคคลตาม (๑) และ (๒) หรือหลักฐานอื่นที่สามารถแสดงสถานภาพของบุคคลและถิ่นที่อยู่ในทำนองเดียวกันในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ไม่มีหลักฐานตามที่กำหนด เช่น คนต่างด้าวหรือพระภิกษุ

(๗) แผนผังโดยสังเขปแสดงที่ตั้งสำนักงานใหญ่ และที่ตั้งสำนักงานสาขาทั้งปวง (ถ้ามี)

(๘) หนังสืออนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ใช้สถานที่ตาม (๗)

(๙) สำเนารายงานการประชุมจัดตั้งมูลนิธิ (ถ้ามี)

ข้อ ๔ มูลนิธิที่จะได้รับการจดทะเบียนจะต้องเป็นมูลนิธิที่มีการใช้ชื่อมูลนิธิตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อมูลนิธิต้องเป็นภาษาไทยที่ไม่มี ความหมายหยาบคาย แต่ในกรณีที่มูลนิธิประสงค์จะใช้ชื่อเป็นภาษาต่างประเทศทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เขียนทับศัพท์เป็นอักษรไทยและอาจกำกับภาษาต่างประเทศนั้นไว้ด้วยก็ได้

(๒) ในกรณีที่ใช้ชื่อบุคคลเป็นชื่อมูลนิธิหรือประกอบกับชื่อมูลนิธิ ผู้ขอจัดตั้งมูลนิธิต้องยื่นหลักฐานดังต่อไปนี้มาพร้อมกับคำขอจดทะเบียนตามข้อ ๓ ด้วย

(ก) หนังสืออนุญาตให้ใช้ชื่อจากเจ้าของพระนาม เจ้าของชื่อ หรือทายาท

(ข) หนังสืออนุญาตจากสำนักราชเลขาธิการ ในกรณีที่ใช้พระนามพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นพระเจ้าวรวงศ์เธอขึ้นไป

(๓) ในกรณีที่ใช้ชื่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลใดเป็นชื่อมูลนิธิหรือประกอบชื่อมูลนิธิ ผู้ขอจัดตั้งมูลนิธิต้องยื่นหนังสืออนุญาตให้ใช้ชื่อจากหน่วยงานหรือนิติบุคคลนั้น ๆ มาพร้อมกับคำขอจดทะเบียนตามข้อ ๓ ด้วย

ข้อ ๕ ข้อบังคับของมูลนิธิซึ่งผู้ขอจัดตั้งมูลนิธิยื่นมาพร้อมกับคำขอจดทะเบียนตามข้อ ๓ จะต้องมียรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการมูลนิธิและการจัดการทรัพย์สินและบัญชีของมูลนิธิดังต่อไปนี้

(ก) อำนาจของคณะกรรมการของมูลนิธิในการใช้จ่ายทรัพย์สินที่เป็นทุนหรือดอกผลอันเกิดจากทุน

(ข) การเก็บรักษาทรัพย์สินของมูลนิธิที่เป็นทุนหรือดอกผลอันเกิดจากทุน

ข้อ ๖ ในกรณีที่มูลนิธิที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วประสงค์จะแต่งตั้งกรรมการของมูลนิธิขึ้นใหม่ทั้งชุดหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิ ให้มูลนิธิยื่นคำขอตามแบบ ม.น. ๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิตั้งอยู่พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้จำนวนสามชุด

(๑) สำเนารายงานการประชุมหรือเอกสารอื่นที่แสดงถึงมติของคณะกรรมการของมูลนิธิที่ให้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิ

(๒) สำเนาบัญชีรายชื่อคณะกรรมการของมูลนิธิชุดเดิม

(๓) รายชื่อ ที่อยู่ และอาชีพของผู้ที่จะเป็นกรรมการของมูลนิธิที่ขอแต่งตั้งขึ้นใหม่ทั้งชุดหรือที่ขอเปลี่ยนแปลง

(๔) สำเนาข้อบังคับของมูลนิธิ

(๕) สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอื่นที่ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจออกให้ และสำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้านของกรรมการของมูลนิธิที่จะแต่งตั้งขึ้นใหม่ตาม (๓) หรือหลักฐานอื่นที่สามารถแสดงสถานภาพของบุคคลและถิ่นที่อยู่ในทำนองเดียวกันในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ไม่มีหลักฐานตามที่กำหนด เช่น คนต่างด้าวหรือพระภิกษุ

ข้อ ๗ ในกรณีที่มูลนิธิที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิ ให้มูลนิธิยื่นคำขอตามแบบ ม.น. ๒ ทำยกกฎกระทรวงนี้ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิตั้งอยู่พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้จำนวนสามชุด

(๑) สำเนารายงานการประชุมหรือเอกสารอื่นที่แสดงถึงมติของคณะกรรมการของมูลนิธิให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิ

(๒) สำเนาข้อบังคับของมูลนิธิในปัจจุบันและข้อบังคับของมูลนิธิในส่วนที่ประสงค์จะขอแก้ไขเพิ่มเติม

(๓) แผนผังโดยสังเขปแสดงที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาแห่งใหม่ของมูลนิธิ และหนังสืออนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ใช้สถานที่ดังกล่าว ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขา หรือมีการตั้งสำนักงานสาขาแห่งใหม่

หมวด ๒
การรับจดทะเบียนและการทะเบียนมูลนิธิ

ข้อ ๘ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนจากผู้ขอจดทะเบียนแล้ว ให้ตรวจสอบคำขอและหลักฐานต่าง ๆ ว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วจึงเสนอความเห็นต่อนายทะเบียน ในกรณีที่เป็นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบชื่อของมูลนิธิดังกล่าวว่าซ้ำกับชื่อของมูลนิธิที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ ก่อนเสนอความเห็นต่อนายทะเบียน

ข้อ ๙ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๘ แล้ว หากนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่า วัตถุประสงค์ของมูลนิธิตามคำขอจัดตั้งมูลนิธิตามข้อ ๓ หรือตามคำขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิตามข้อ ๗ มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับงานของสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งต้องอยู่ในความควบคุมของสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้นายทะเบียนส่งคำขอจดทะเบียนดังกล่าวไปให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณาอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวัฒนธรรมแห่งชาติก่อนที่นายทะเบียนจะดำเนินการพิจารณาจดทะเบียนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าไม่อาจรับจดทะเบียนได้ด้วยเหตุตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม ให้นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนและแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่รับจดทะเบียนเป็นหนังสือให้ผู้ขอจดทะเบียนทราบโดยมิชักช้า ซึ่งตามปกติให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ขอจดทะเบียนมารับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวจากนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๑ ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนเมื่อ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) เห็นว่ารับจดทะเบียนได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมูลนิติ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยยอทธิกรรมให้รับจดทะเบียนตามมาตรา

๑๑๕ วรรคห้า หรือ

(๓) มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้รับจดทะเบียน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียน ให้นายทะเบียนออกไปสำคัญแสดงการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิตามแบบ ม.น. ๓ ท้ายกฎกระทรวงนี้ หรือออกไปสำคัญแสดงการจดทะเบียนแต่งตั้งกรรมการของมูลนิธิขึ้นใหม่ทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิหรือการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิตามแบบ ม.น. ๔ ท้ายกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้ขอจดทะเบียน และให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนมูลนิธิสำหรับมูลนิธินั้นตามแบบ ม.น. ๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ในกรณีที่มูลนิธิได้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน ให้นายทะเบียนบันทึกการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไว้ในทะเบียนมูลนิธิของมูลนิธินั้นด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๓

การดำเนินการของมูลนิธิ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๓ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ให้นุสนิตรายงานผลการดำเนินการต่อนายทะเบียนพร้อมทั้งหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานการดำเนินการกิจการของมูลนิธิในปีที่ผ่านมา

(๒) บัญชีรายได้รายจ่ายและสำเนาบัญชีของมูลนิธิในรอบปีที่ผ่านมาซึ่งผู้สอบบัญชี

รับอนุญาตได้รับรองความถูกต้องแล้ว

(๓) สำเนารายงานการประชุมของคณะกรรมการของมูลนิธิทุกครั้งในปีที่ผ่านมา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๔ ในกรณีมีเหตุเกี่ยวกับการดำเนินการของมูลนิธิตามมาตรา ๑๒๙ ที่นายทะเบียนอาจร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งถอดถอนกรรมการของมูลนิธิผู้ใดหรือถอดถอนคณะกรรมการของมูลนิธิทั้งคณะ นายทะเบียนอาจร้องขอให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการแทนนายทะเบียนได้

สำนักงาน

สำนักงาน

สำนักงาน

ในกรณีที่นายทะเบียนร้องขอให้พนักงานอัยการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนช่วยเหลือพนักงานอัยการในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงาน

สำนักงาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การเลิกมูลนิธิ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๕ การแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการของมูลนิธิที่อยู่ในตำแหน่งขณะมีการเลิกมูลนิธิแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนตามแบบ ม.น. ๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับแจ้งการเลิกมูลนิธิ จากนั้นให้ตรวจสอบการแจ้งเลิกและหลักฐานต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามข้อบังคับของมูลนิธิและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมูลนิธิหรือไม่แล้วจึงเสนอความเห็นต่อนายทะเบียน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๖ เมื่อได้มีการแจ้งการเลิกมูลนิธิตามข้อ ๑๕ หรือเมื่อศาลได้แจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้มูลนิธิล้มละลายหรือแจ้งคำสั่งถึงที่สุดให้เลิกมูลนิธิให้นายทะเบียนทราบตามมาตรา ๑๓๒ วรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศการเลิกมูลนิธิในราชกิจจานุเบกษาโดยไม่ชักช้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๗ เมื่อนายทะเบียนประสงค์จะร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งเลิกมูลนิธิใดในกรณีหนึ่งกรณีใดตามมาตรา ๑๓๑ ให้นายทะเบียนสอบสวนข้อเท็จจริงนั้นก่อน โดยมีหนังสือแจ้งให้มูลนิธิยื่นคำแถลงแสดงเหตุผลของตนเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง หากมูลนิธินั้นมิได้ชี้แจงต่อนายทะเบียนหรือคำชี้แจงของมูลนิธินั้นยังไม่เป็นที่พอใจแก่นายทะเบียน ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งยกเลิกมูลนิธิต่อไป ในการนี้นายทะเบียนอาจร้องขอให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการแทนนายทะเบียนก็ได้

ในกรณีที่นายทะเบียนร้องขอให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนช่วยเหลือพนักงานอัยการในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่มีการเลิกมูลนิธิซึ่งจะต้องมีการชำระบัญชีมูลนิธิ ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอรายงานการชำระบัญชีต่อนายทะเบียนตามแบบ ม.น. ๗ ท้ายกฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ร้อยตำรวจเอก ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

